

Det er således ikke vanskelig å finne anvendelse for de ca. 3600 dekar myr som finnes i herredet. En ideell utnyttelsesplan støter imidlertid på så mange praktiske hindringer at den bare delvis kan gjennomføres. Likevel skal her ganske kort skisseres en plan for utnyttelsen av myrene i Fillan.

Av de 650 dekar brenntorvmyr kan regnes med at 600 dekar kan avsees til *t o r v l a n d*. Det blir da igjen 3000 dekar som er disponibelt for jordbruksformål. Av dette areal er vel 1000 dekar karakterisert som god dyrkingsjord, mens nesten 1000 dekar vanskelig kan utnyttes til annet enn naturbeite på grunn av beliggenhet og terrengforhold. De resterende 1000 dekar fordeler seg omtrent likt mellom kvalitetsgruppene noenlunde god og mindre god dyrkingsmyr. Regnes med også den mindre gode dyrkingsmyr får en således ca. 2000 dekar dyrkbar myr i Fillan. Det rette ville vel være å nytte hele dette areal som tilskuddsjord og kulturbeiter til de eldre bruk. Og en bør så langt det er mulig gjennomføre en slik plan. Men her er også mulighet for opprettelse av noen nye selvstendige bruk, eksempelvis på Blåskogfeltet.

Forutsetningen for såvel opprettelse av nye bruk, som utvidelse av de tidligere ved tilskuddsjord, er at det blir bygget veier fram til myrene. Disse veier vil for øvrig også komme til nytte som skogsveier, torvveier og atkomstveier til beitefelter. Men på grunn av vanskelige terrengforhold og myrenes spredte beliggenhet, vil det falle kostbart å bygge slike veier. En plan som foran nevnt må derfor sees på temmelig lang sikt.

TORVSTRØPRODUKSJONEN I 1954.

Det er også for driftsåret 1954 hentet inn oppgaver over produksjonen av torvstrø ved de fabrikker som har maskinelt utstyr for riving og pressing av strøet. Antallet av torvstrøfabrikker på vår liste er i alt 55, dvs. samme antall som i 1953. Det er bygd ferdig 2 nye fabrikker som er tatt med på listen for 1954. Dessuten har 2 eldre torvanlegg — på grunn av ombygginger o. l. — kunnet tas med på listen over såkalte fabrikker. Derimot har i alt 4 fabrikker gått ut, da strøtorvdriften er nedlagt. Som oftest skyldes dette at torvressursene er brukt opp, og i et tilfelle er driften nedlagt etter brann ved fabrikk.

Av landets 55 fabrikker har ifølge oppgavene bare 40 stykker produsert torvstrø i 1954. Det er i første rekke de dårlige værforhold over Østlandet og dessuten mangel på arbeidshjelp enkelte steder, som er årsaken til at så mange fabrikker ikke har hatt produksjon siste sesong.

Den samlede produksjon ved torvstrøfabrikkene var i 1954 i alt 175.600 baller (avrundet til nærmeste 100 baller). De vil si bare

53 % av normal fabrikkmessig produksjon som i årene før siste krig ble regnet til 3 300 000 baller.

Foruten den såkalte fabrikkmessige torvstrøproduksjon tilvirkes det betydelige kvanta torvstrø utover landet ved mindre gårds- eller bygdeanlegg som ikke har maskinelt utstyr for fabrikasjon av torvstrø i form av baller. Normalt før siste krig utgjorde denne såkalte heimeproduksjonen av torvstrø 2 500 000 beregnede baller. Ut fra det kjennskap som Myrselskapets funksjonærer har fått til heimeproduksjonen i 1954, har en anslått den til 80 % av førkrignivået, mens heimeproduksjonen i 1953 ble anslått til 85 % av normalt. Heimeproduksjonen av torvstrø i 1954 blir følgelig 2 000 000 beregnede baller.

Landets totale produksjon av torvstrø blir tilsammen 3 756 000 beregnede baller (avrundet til nærmeste 100). Det vil si ca. 65 % av såkalt normal torvstrøproduksjon som er 5 800 000 beregnede baller. Fra foregående år er det en nedgang på 4 700 baller eller noe under 1 % sett i forhold til normalproduksjonen.

Den mest avgjørende årsak til at torvstrøproduksjonen de senere år har vært så lav i forhold til normalt, er de meget ugunstige tørkeforhold en har hatt særlig over Østlandet. De aller fleste fabrikker klager over at de store nedbørmengder har minsket produksjonen betraktelig. Som en årsak «nr. 2» kommer at en del fabrikker fremdeles ikke kan skaffe seg tilstrekkelig med egnet arbeidshjelp. I de fleste tilfeller skyldes dette at torvstrøprodusentene ikke har vært i stand til å konkurrere med annen industri og anleggsvirksomhet når det gjelder betalingen for arbeidshjelpen.

Som forholdene ligger an er en fristet til nok en gang å peke på ønskeligheten av at torvstrøproduksjonen kan økes. Det er stadig et stort udekket behov på det norske marked og dessuten er interessen hos oversjøiske kjøpere stadig stigende. Riktignok er ikke pristilbudene tilfredsstillende etter norske forhold, men en må vel ha lov til å regne eventuell eksport som en sikkerhetsventil i tilfelle det norske marked skulle bli mettet, noe som det for øvrig foreløpig ikke ser ut til å være noen fare for. Samtlige fabrikker var — også siste sesong — så godt som utsolgt for torvstrø ved nyttårsskiftet, og de fleste som etterspurte torvstrø ut over vinteren og våren ble derfor ikke dekket. Vi får håpe kommende sesong vil bringe oss nærmere en tilfredsstillende dekning av — i et hvert fall — det norske behov for torvstrø.

Ole Lie.